

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім.М.Є.Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

Кафедра економіки та публічного управління

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

магістра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему «ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО
В ВИКОРИСТАННІ КОСМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ»

ХАІ.601.6-96пуа.24О.281.196104 ПЗ

Виконав: здобувач 2 курсу групи № 6-96пуа

Спеціальність 281 «Публічне управління та
адміністрування»

(код та найменування)

Освітня програма 281 «Управління та
адміністрування регіональних економічних
систем»

(найменування)

Ларьков С.М.

(прізвище та ініціали здобувача)

Керівник: Купріянова В.С.

(прізвище та ініціали)

Рецензент: Дзюндзюк В.Б.

(прізвище та ініціали)

Харків - 2024 року

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

(повне найменування)

Кафедра економіки та публічного управління

(повне найменування)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(найменування)

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

(код та найменування)

Освітня програма «Управління та адміністрування регіональних економічних систем»

(найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Вероніка КОВАЛЬЧУК

(ім'я та прізвище)

«07» жовтня 2024р.

(підпис)

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Ларькова Сергія Миколайовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи

**«ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В ВИКОРИСТАННІ
КОСМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ»**

1. Керівник кваліфікаційної роботи: Купріянова В.С., к.е.н., доцент затверджені наказом Університету «28» жовтня 2024 року №1981-уч
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи « 1 2 » грудня 2024 року
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: чинне законодавство, матеріали виробничої практики, періодична література, статистичні дані, інші джерела.
4. Зміст пояснювальної записки: державне приватне співробітництво в його історико-економічному аспекті, система державного управління космічною галуззю України, фактори, що перешкоджають сталому розвитку космічної галузі України та поглиблюють структурну кризу, аналіз досвіду провідних країн світу з точки зору реформування та створення високотехнологічних галузей економіки, перспективи приватно-державного співробітництва в Україні, синтез пропозицій щодо загальнодержавної політики в галузях економічної політики, прийняття нормативно-правових актів та загальної структури державних органів управління з метою підвищення ефективності космічної галузі.
5. Перелік графічного матеріалу: Презентація кваліфікаційної роботи в Power Point

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Основний	Купріянова В.С., доцент каф. 601	08.10.2024	12.12.2024

Нормоконтроль

(підпис)

Купріянова В.С. «09» грудня 2024 р.

(ініціали та прізвище)

6. Дата видачі завдання «08» жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Дослідження основних літературних джерел з теми кваліфікаційної роботи	09.10.2024 - 20.10.2024	виконано
2.	Розділ 1 Теоретико-методичні основи політики державно-приватного партнерства в космічній галузі	21.10.2024 – 03.11.2024	виконано
3.	Розділ 2 Аналіз результативності управління космічною галуззю за роки незалежності України	04.11.2024 – 14.11.2024	виконано
4.	Розділ 3 Удосконалення системи державного управління космічною галуззю шляхом партнерства з бізнесом	15.11.2024 – 29.11.2024	виконано
5.	Висновки	30.11.2024 – 01.12.2024	виконано
6.	Оформлення графічного матеріалу	02.12.2024– 03.12.2024	виконано
7.	Оформлення пояснювальної записки	04.12.2024 – 05.12.2024	виконано
8.	Одержання відгуку керівника та рецензії	06.12.2024 – 07.12.2024	виконано
9.	Нормоконтроль	08.12.2024 – 09.12.2024	виконано
10.	Підготовка до передзахисту та передзахист	10.12.2024 – 12.12.2024	виконано
11.	Підготовка до захисту	13.12.2024 - 23.12.2024	виконано

Здобувач

(підпис)

Сергій ЛАРЬКОВ

(ім'я та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Валентина КУПРІЯНОВА

(ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 87 с., 9 рис., 2 табл., 107 джерел.

Тема кваліфікаційної роботи «Державно-приватне партнерство в використанні космічних технологій підприємствами України»

Об'єкт дослідження - космічна галузь України у вигляді системи державного управління та підприємств всіх форм власності.

Предметом дослідження - соціально-економічні закономірності функціонування високотехнологічної галузі економіки в поєднанні з політичними процесами на внутрішній та зовнішній політичних аренах, а також процеси в світовій економіці, що впливають на космічну галузь національної економіки.

Метою цього дослідження стало опрацювання пропозицій по інтенсифікації процесів в космічній галузі для забезпечення вирішення задачі інтеграції підприємств України в світовий розподіл праці в найбільш високотехнологічній галузі світової економіки.

Методи дослідження - аналіз процесів, формалізація вимог до системи державного управління високотехнологічною галуззю, аналіз стану, виявлення та обґрунтування впливу причин та факторів, які сприяють поточному стану системи та прийняття гіпотез щодо можливих механізмів зміни стану в бажаному напрямку.

У роботі досліджено державне приватне співробітництво в його історико-економічному аспекті, систему державного управління космічною галуззю України, виявлені фактори, що перешкоджають сталому розвитку космічної галузі України та поглиблюють структурну кризу, проведено аналіз досвіду провідних країн світу з точки зору реформування та створення високотехнологічних галузей економіки, розглянуто та проаналізовано перспективи приватно-державного співробітництва в Україні, проведено синтез пропозицій щодо загальнодержавної політики в галузях економічної політики, прийняття нормативно-правових актів та загальної структури державних органів управління з метою підвищення ефективності космічної галузі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці практичних рекомендацій для державних структур та керівників підприємств приватної форми власності по співробітництву для забезпечення прискорення розвитку космічної галузі України.

Апробація результатів проведена на міжнародній науково-практичній конференції «International Space Convention 2022», м.Бурса, Турція, 9-11 вересня 2022 р.

ABSTRACT

Master's qualification: 87 pages., 9 figures, 2 tables, 107 sources.

The topic of the qualification work is "Public-private partnership in the use of space technologies by enterprises of Ukraine"

The object of the research is the space industry of Ukraine in the form of a system of state administration and enterprises of all forms of ownership.

The subject of the research is the socio-economic patterns of the functioning of the high-tech sector of the economy in combination with political processes in the internal and external political arenas, as well as processes in the world economy that affect the space sector of the national economy.

The purpose of this study was to develop proposals for the intensification of processes in the space sector to ensure the solution of the problem of integrating Ukrainian enterprises into the global division of labor in the most high-tech sector of the world economy.

The method of master's work is the analysis of processes, formalization of requirements for the system of state administration of the high-tech sector, analysis of the state, identification and justification of the influence of causes and factors that contribute to the current state of the system and the adoption of hypotheses regarding possible mechanisms for changing the state in the desired direction.

Methods of investigation - examines of the public-private cooperation in its historical and economic aspect, the system of public management of the space industry of Ukraine, identifies factors that hinder the sustainable development of the space industry of Ukraine and deepen the structural crisis, analyzes the experience of leading countries in the world from the point of view of reforming and creating high-tech sectors of the economy, considers and analyzes the prospects of private-public cooperation in Ukraine, synthesizes proposals for national policy in the areas of economic policy, adoption of regulatory legal acts and the general structure of state administration bodies in order to increase the efficiency of the space industry.

The practical significance of the results obtained lies in the development of practical recommendations for state structures and heads of private enterprises on cooperation to ensure the acceleration of the development of the space industry of Ukraine.

The results were tested at the international scientific and practical conference "International Space Convention 2022", Bursa, Turkey, September 9-11, 2022.

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В КОСМІЧНІЙ ГАЛУЗІ	10
1.1. Теоретичне підґрунтя державно-приватного партнерства як засобу забезпечення розвитку виробничих сил суспільства	10
1.2. Аналіз державно-приватного партнерства в космічному секторі економіки провідних країн світу	18
1.3. Правові основи державно-приватного співробітництва в космічній галузі та реалізації міжнародних проєктів.....	43
2. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КОСМІЧНОЮ ГАЛУЗЗЮ ЗА РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ	50
2.1. Ретроспективний аналіз діяльності космічної галузі незалежної України	50
2.2. Структурні проблеми космічної галузі у 2010 роках	57
2.3. Криза космічної галузі та агресія Російської Федерації	60
3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ КОСМІЧНОЮ ГАЛУЗЗЮ ШЛЯХОМ ПАРТНЕРСТВА З БІЗНЕСОМ	62
3.1. Паростки «нового космосу» в Україні.....	62
3.2. Аналіз досвіду Польщі по відродженню космічної галузі	65
3.3. Перспективи виводу космічної галузі з кризи шляхом державно-приватного співробітництва	68
ВИСНОВКИ.....	73
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ.....	75

Вступ

З розвитком космічної техніки та технології космічна галузь стала ваговою частиною національних економік провідних країн світу. Технології, які використовують космічні апарати, увійшли в повсякденне життя практично всіх мешканців нашої планети, а їх вплив на розвиток продуктивності праці, а отже економіку та політичний процес важко переоцінити. Глобальні навігаційні системи використовують, без сумніву, більшість населення земної кулі, супутниковий зв'язок перекинув інформаційні мости до найвіддаленіших точок планети та став зв'язуючою ланкою, що сприяє глобалізації політичних та бізнес-процесів. Технології дистанційного зондування Землі розвиваються бурхливими темпами, що разом з використанням геоінформаційних систем створює принципово нові можливості для сільського господарства, потреб безпеки та оборони, містобудівництва та інших сфер економіки.

На жаль, Україна за час незалежності поступово втрачала свій космічний потенціал, отже відновлення космічної галузі та пошук шляхів, методів та засобів по інтеграції українських підприємств державної та приватної форм власності є актуальною проблемою сталого розвитку держави.

Метою цього дослідження стало опрацювання пропозицій по інтенсифікації процесів в космічній галузі для забезпечення вирішення задачі інтеграції підприємств України в світовий розподіл праці в одній з найбільш високотехнологічних галузей світової економіки.

Завданнями дослідження стали:

- а) теоретико-методичний аналіз системи державного управління космічною галуззю в історичній перспективі років незалежності України;
- б) виявлення факторів, що перешкоджають сталому розвитку космічної галузі, з позицій аналізу державотворчих процесів;

в) виявлення причин та факторів, які поглиблюють структурну кризу української космічної галузі;

г) аналіз досвіду як провідних країн світу, так і нових членів Європейського союзу, з точки зору реформування та створення високотехнологічних галузей економіки;

д) розгляд та аналіз перспектив приватно-державного співробітництва для подолання структурної кризи космічної галузі;

е) синтез пропозицій щодо загальнодержавної політики в галузях економічної політики, прийняття нормативно-правових актів та загальної структури державних органів управління з метою підвищення ефективності космічної галузі;

ж) розробка практичних рекомендацій для державних структур та керівників підприємств приватної форми власності по співробітництву в рамках відродження космічної галузі України.

Об'єктом дослідження стала космічна галузь України у вигляді системи державного управління та підприємств всіх форм власності.

Предметом дослідження стали соціально-економічні закономірності функціонування високотехнологічної галузі економіки в поєднанні з політичними процесами на внутрішній та зовнішній політичних аренах, а також процеси в світовій економіці, що впливають на космічну галузь національної економіки.

В якості **методів досліджень** використано:

а) аналіз процесів в соціально-економічному, історичному та політичному аспекті;

б) формалізація вимог до системи державного управління високотехнологічною галуззю;

в) аналіз стану, виявлення та обґрунтування впливу причин та факторів, яки сприяють поточному стану системи та прийняття гіпотез щодо можливих механізмів зміни стану в бажаному напрямку.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в виявленні соціально-політичних причин та факторів, що призвели до кризи в космічній галузі.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці рекомендацій для державних структур та керівників підприємств приватної форми власності, які дозволять подолати структурну кризу в космічній галузі.

Апробація результатів проведена на міжнародній науково-практичній конференції «International Space Convention 2022», м.Бурса, Турція, 9-11 вересня 2022 р.